

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ Директор
навчаль інституту соціально-наукового
«Каразінський інститут
міжнародних туристичного бизнесу»

Писаревський А.

“ 27 ”

серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Технології штучного інтелекту в міжнародних відносинах

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) _____

галузь знань 29 «Міжнародні відносини» _____
(шифр і назва)

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії _____
(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародні відносини» _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____
(шифр і назва)

вид
дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Інституту

«27» серпня 2026 року, протокол №1

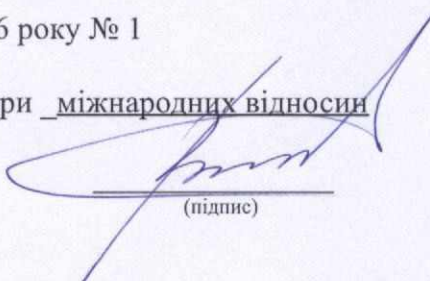
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Солових Віталій Павлович, д.держ.упр., професор, професор кафедри міжнародних відносин

Програму схвалено на засіданні кафедри
Міжнародних відносин

Протокол від «26» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних відносин

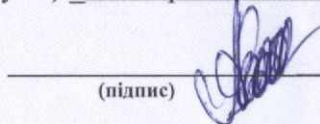

(підпис)

Вінникова Н.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником
проектної групи) міжнародні відносини
назва освітньої програми

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) міжнародні відносин

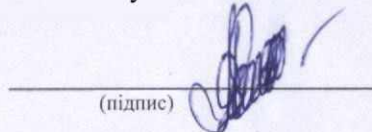
(підпис)

Панасенко Г.С.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» назва
факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від «27» серпня 2026 року № 1

Голова науково-методичної комісії ННІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

(підпис)

Панасенко Г.С.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Технології штучного інтелекту в міжнародних відносинах» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми “Міжнародні відносини” спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Сформувати вміння, навички та компетентності, що дозволяють свідомо й компетентно застосовувати новітні цифрові інструменти в аналітичній, дослідницькій та комунікаційній діяльності у сфері міжнародних відносин: орієнтуватися в сучасних технологічних рішеннях і критично оцінювати напрацювання щодо їх використання в міжнародно-політичних дослідженнях, застосовувати їх для опрацювання значних масивів інформації про глобальні процеси та підготовки відповідних аналітичних і комунікаційних продуктів, а також самостійно освоювати нові рішення в умовах стрімкого розвитку цієї сфери.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни визначаються як:

- ознайомити здобувачів з базовими поняттями, технологіями та еволюцією штучного інтелекту (машинне навчання, глибоке навчання, генеративний ШІ, обробка природної мови, комп'ютерний зір) і сферами їх застосування в міжнародній політиці;
- сформувати навички пошуку, збирання та аналітичного опрацювання значних масивів даних про міжнародні процеси з використанням інструментів великих даних, OSINT та автоматизованого моніторингу медіапростору;
- розвинути вміння застосовувати генеративні мовні моделі та методи промт-інжинірингу для підготовки аналітичних, дипломатичних і комунікаційних матеріалів;
- розкрити роль ШІ у дипломатичній діяльності, стратегічному аналізі, прогнозуванні міжнародних конфліктів та у сфері міжнародної й кібербезпеки;
- проаналізувати практики застосування ШІ в інформаційних протистояннях та гібридних конфліктах, зокрема в умовах війни РФ проти України;
- ознайомити з підходами до міжнародно-правового регулювання та етичних засад використання ШІ (зокрема AI Act ЄС, ініціативи ООН, підходи провідних держав) і сформувати навички їх урахування в аналітичній роботі;
- сформувати розуміння геополітичного виміру розвитку ШІ та його впливу на трансформацію глобального балансу сил, міжнародних інституцій і майбутнього світового порядку;
- розвинути здатність до самостійного відстеження й опанування нових технологічних рішень у сфері ШІ в умовах їх стрімкого оновлення.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	

3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні/семінарські заняття	
16/16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
56 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	

У разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

РН09. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН10. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.

РН15. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

РН24. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

1.8. Пререквізити: вказати перелік дисциплін, що передують вивченню даної дисципліни. Для опанування цієї дисципліни попередньо мають прослухатися дисципліни: Комп'ютерні технології обробки інформації, Основи наукових досліджень в сфері міжнародних відносин, Теорія міжнародних відносин,

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Штучний інтелект у системі сучасних міжнародних відносин

Питання для розкриття:

1. Поняття та еволюція штучного інтелекту.
2. Основні технології ШІ: машинне навчання, deep learning, generative AI, NLP, computer vision.
3. Чим ШІ відрізняється від традиційних інформаційних технологій.
4. ШІ як фактор трансформації міжнародних відносин.
5. Основні сфери використання ШІ у міжнародній політиці.

Тема 2. Великі дані, машинне навчання та аналітика міжнародних процесів

Питання:

1. Поняття Big Data.
2. Джерела великих даних у міжнародних відносинах.
3. Структуровані та неструктуровані дані.
4. Методи машинного навчання.
5. Класифікація, кластеризація та прогнозування.
6. Аналіз часових рядів у міжнародній політиці.

Тема 3. Generative AI та великі мовні моделі у роботі міжнародника

Питання:

1. Що таке Generative AI.
2. Архітектура та принцип роботи LLM.
3. ChatGPT та аналогічні системи.
4. Prompt engineering.
5. Контекст, системні інструкції та рольові моделі.
6. Використання ШІ для аналізу документів та автоматизації підготовки аналітичних матеріалів.

Тема 4. ШІ в дипломатії та зовнішньополітичній діяльності

Питання:

1. Поняття AI diplomacy.
2. Цифрова дипломатія та її трансформація.
3. ШІ у підготовці дипломатичних документів.
4. Аналіз позицій іноземних держав.

5. Автоматичний моніторинг міжнародних подій.
6. ІІІ у консульській діяльності.

Тема 5. ІІІ та аналіз міжнародних новин і медіапростору

Питання:

1. NLP та аналіз природної мови.
2. Автоматичний моніторинг медіа.
3. Sentiment analysis та Topic modeling.
4. Аналіз медіадискурсу різних держав.
5. Виявлення інформаційних кампаній.

6. ІІІ, OSINT та розвідка з відкритих джерел

Питання:

1. OSINT: поняття та методологія.
2. Джерела відкритої інформації.
3. Автоматизований збір даних.
4. Геопросторовий аналіз.
5. Аналіз соціальних мереж.
6. Верифікація інформації за допомогою ІІІ.

Тема 7. ІІІ у міжнародній безпеці та стратегічному аналізі

Питання:

1. ІІІ як фактор національної безпеки.
2. Алгоритмічне прийняття рішень.
3. Predictive analytics.
4. Раннє попередження міжнародних конфліктів.
5. Проблема human-in-the-loop.

Тема 8. ІІІ у війнах та гібридних конфліктах

Питання:

1. Технологічна трансформація сучасної війни.
2. ІІІ в інформаційних та психологічних операціях.
3. Автоматизоване створення пропаганди.
4. Deepfake та synthetic media.
5. Майбутнє AI-enabled warfare.

Тема 9. ІІІ та інформаційні війни

Питання:

1. Інформаційна війна в цифровому середовищі.

2. Боти та автоматизовані акаунти.
3. Генерація дезінформації за допомогою ШІ.
4. Алгоритмічне поширення контенту.
5. Виявлення координованих інформаційних кампаній.
6. Протидія AI-generated disinformation.

Тема 10. ШІ та кібербезпека у міжнародних відносинах

Питання:

1. Взаємозв'язок ШІ та кіберпростору.
2. AI-assisted cyberattacks.
3. Автоматизоване виявлення кіберзагроз.
4. ШІ у захисті інформаційних систем.
5. Міжнародна співпраця у сфері AI cybersecurity.

Тема 11. ШІ та прогнозування міжнародних конфліктів

Питання:

1. Поняття conflict forecasting.
2. Індикатори політичної нестабільності.
3. Machine learning у прогнозуванні конфліктів.
4. Аналіз соціальних, економічних і політичних факторів.
5. Помилки алгоритмічних прогнозів.
6. Етичні проблеми прогнозування.

Тема 12. ШІ у міжнародних організаціях та глобальному управлінні

Питання:

1. ШІ та трансформація глобального governance.
2. OECD та міжнародні стандарти.
3. Міжнародна координація AI policy.
4. Проблема глобальної нерівності доступу до ШІ.
5. ШІ та трансформація міжнародних інституцій.

Тема 13. Міжнародне право, етика та регулювання штучного інтелекту

Питання:

1. Чи потрібне міжнародне право щодо ШІ?
2. Основні моделі регулювання.
3. AI Act Європейського Союзу.
4. Підходи США та Китаю.
5. AI governance.
6. Права людини та ШІ.

Тема 14. Геополітика штучного інтелекту

Питання:

1. ШІ як новий вимір глобальної конкуренції.
2. США–Китай: технологічне суперництво.
3. Європейський Союз як третій центр AI governance.
4. Технологічний суверенітет.
5. ШІ та зміна глобального балансу сил.
6. Майбутня структура міжнародної системи.

15. Україна у глобальній AI-трансформації

Питання:

1. Потенціал України у сфері ШІ.
2. ШІ у державному управлінні України.
3. ШІ у сфері оборони та безпеки.
4. ШІ та цифрова дипломатія України.
5. Український досвід використання AI під час війни.

Тема 16. Майбутнє міжнародних відносин в епоху штучного інтелекту

Питання:

1. Вплив ШІ на природу міжнародної влади
2. ШІ та майбутнє міжнародних організацій.
3. Ризик технологічної залежності держав.
4. Сценарії розвитку міжнародної системи до 2035–2040 років.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п / с	лаб .	інд .	с. р.		л	п	лаб .	інд .	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Штучний інтелект у системі сучасних міжнародних відносин	7	2	2 / 0			3						

Тема 2. Великі дані, машинне навчання та аналітика міжнародних процесів	7	2	2 / 0			3						
Тема 3. Generative AI та великі мовні моделі у роботі міжнародника	7	2	2 / 0			3						
Тема 4. ІІІ в дипломатії та зовнішньополітичній діяльності	7	2	2 / 0			3						
Тема 5. ІІІ та аналіз міжнародних новин і медіапростору	7	2	2 / 0			3						
Тема 6. ІІІ, OSINT та розвідка з відкритих джерел	7	2	2 / 0			3						
Тема 7. ІІІ у міжнародній безпеці та стратегічному аналізі	7	2	2 / 0			3						
Тема 8. ІІІ у війнах та гібридних конфліктах	7	2	2 / 0			3						
Тема 9. ІІІ та інформаційні війни	8	2	0 / 2			4						
Тема 10. ІІІ та кібербезпека у міжнародних відносинах	8	2	0 / 2			4						
Тема 11. ІІІ та прогнозування міжнародних конфліктів	8	2	0 / 2			4						
Тема 12. ІІІ у міжнародних організаціях та	8	2	0 / 2			4						

глобальному управлінні												
Тема 13. Міжнародне право, етика та регулювання штучного інтелекту	8	2	0 / 2			4						
Тема 14. Геополітика штучного інтелекту	8	2	0 / 2			4						
15. Україна у глобальній AI- трансформації	8	2	0 / 2			4						
Тема 16. Майбутнє міжнародних відносин в епоху штучного інтелекту	8	2	0 / 2			4						
Усього годин	120	3 2	1 6 / 1 6			56						

4.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Штучний інтелект у системі сучасних міжнародних відносин	2
2	Тема 2. Великі дані, машинне навчання та аналітика міжнародних процесів	2
3	Тема 3. Generative AI та великі мовні моделі у роботі міжнародника	2
4	Тема 4. ІІІ в дипломатії та зовнішньополітичній діяльності	2
5	Тема 5. ІІІ та аналіз міжнародних новин і медіапростору	2
6	Тема 6. ІІІ, OSINT та розвідка з відкритих джерел	2
7	Тема 7. ІІІ у міжнародній безпеці та стратегічному аналізі	2
8	Тема 8. ІІІ у війнах та гібридних конфліктах	2
	Разом	16

4.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 9. ШІ та інформаційні війни	2
2	Тема 10. ШІ та кібербезпека у міжнародних відносинах	2
3	Тема 11. ШІ та прогнозування міжнародних конфліктів	2
4	Тема 12. ШІ у міжнародних організаціях та глобальному управлінні	2
5	Тема 13. Міжнародне право, етика та регулювання штучного інтелекту	2
6	Тема 14. Геополітика штучного інтелекту	2
7	15. Україна у глобальній AI-трансформації	2
8	Тема 16. Майбутнє міжнародних відносин в епоху штучного інтелекту	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Штучний інтелект у системі сучасних міжнародних відносин 1. Скласти глосарій основних термінів ШІ (10–12 понять) із короткими визначеннями. 2. Підготувати порівняльну таблицю «ШІ vs традиційні інформаційні технології» за 3–4 критеріями. 3. Знайти й описати два приклади використання ШІ державними структурами (будь-якої країни). 4. Написати коротке есе (1–2 стор.) на тему «Як ШІ може змінити традиційну дипломатію».	3
2	Тема 2. Великі дані, машинне навчання та аналітика міжнародних процесів 1. Підготувати короткий огляд трьох джерел великих даних, що використовуються у міжнародних відносинах. 2. Скласти схему відмінностей між класифікацією, кластеризацією і прогнозуванням (із прикладами). 3. Проаналізувати одну публічну базу даних (наприклад, ACLED чи GDELT) — коротко описати її структуру і можливості. 4. Знайти приклад аналізу часових рядів у міжнародній політиці та коротко описати застосовану методику.	3

3	Тема 3. Generative AI та великі мовні моделі у роботі міжнародника 1. Протестувати ChatGPT або аналогічний інструмент для аналізу короткого міжнародного документа й описати результат. 2. Скласти три приклади промптів для міжнародно-політичного аналізу. 3. Підготувати короткий порівняльний огляд двох-трьох популярних LLM. 4. Написати короткий підсумок (1 стор.) про ризики використання генеративного ШІ в аналітичній роботі.	3
4	Тема 4. ШІ в дипломатії та зовнішньополітичній діяльності 1. Знайти приклад використання ШІ МЗС певної країни та коротко описати його. 2. Підготувати таблицю переваг і ризиків AI diplomacy. 3. Проаналізувати один кейс цифрової дипломатії (наприклад, Twitter-дипломатія, чат-бот МЗС). 4. Написати короткий текст про роль ШІ в консульській діяльності.	3
5	Тема 5. ШІ та аналіз міжнародних новин і медіапростору 1. Обрати одну міжнародну подію і коротко порівняти її висвітлення двома медіа різних країн. 2. Пояснити своїми словами методи sentiment analysis і topic modeling із прикладом. 3. Знайти приклад виявленої інформаційної кампанії (звіт think tank або фактчек-організації). 4. Скласти перелік трьох-чотирьох інструментів автоматичного моніторингу медіа.	3
6	Тема 6. ШІ, OSINT та розвідка з відкритих джерел 1. Скласти перелік п'яти відкритих джерел інформації, корисних для OSINT-аналітика. 2. Описати алгоритм верифікації одного фейкового повідомлення (покроково). 3. Навести приклад геопросторового аналізу (наприклад, кейс Bellingcat). 4. Підготувати короткий огляд одного OSINT-інструменту (наприклад, Maltego, Shodan).	3
7	Тема 7. ШІ у міжнародній безпеці та стратегічному аналізі 1. Пояснити поняття «human-in-the-loop» на конкретному прикладі. 2. Скласти перелік ризиків алгоритмічного прийняття рішень у сфері безпеки. 3. Знайти приклад системи раннього попередження конфліктів і описати принцип її роботи. 4. Написати короткий коментар про предиктивну аналітику в безпекових дослідженнях.	3

8	Тема 8. ІІІ у війнах та гібридних конфліктах 1. Описати два приклади використання ІІІ в сучасних збройних конфліктах. 2. Пояснити відмінність між deepfake і synthetic media на прикладах. 3. Підготувати короткий аналіз одного кейсу автоматизованої пропаганди. 4. Скласти короткий прогноз (5–7 речень) щодо майбутнього AI-enabled warfare.	3
9	Тема 9. ІІІ та інформаційні війни 1. Коротко описати принцип роботи бот-мереж на прикладі. 2. Навести приклад виявленої скоординованої інформаційної кампанії. 3. Скласти перелік ознак, за якими можна розпізнати ІІІ-згенеровану дезінформацію. 4. Підготувати короткий огляд одного інструменту протидії дезінформації.	4
10	Тема 10. ІІІ та кібербезпека у міжнародних відносинах 1. Пояснити на прикладі, як ІІІ використовується для виявлення кіберзагроз. 2. Навести приклад AI-assisted кібератаки. 3. Скласти перелік трьох-чотирьох міжнародних ініціатив співпраці у сфері AI cybersecurity. 4. Підготувати коротку схему «ІІІ як загроза vs ІІІ як захист» у кіберпросторі.	4
11	Тема 11. ІІІ та прогнозування міжнародних конфліктів 1. Описати принцип роботи однієї системи conflict forecasting (наприклад, ViEWS). 2. Скласти перелік індикаторів політичної нестабільності (5–7 пунктів). 3. Навести приклад помилки алгоритмічного прогнозу та проаналізувати її причини. 4. Сформулювати дві-три етичні проблеми використання ІІІ в прогнозуванні конфліктів.	4
12	Тема 12. ІІІ у міжнародних організаціях та глобальному управлінні 1. Коротко описати ініціативи ОЕСР щодо ІІІ. 2. Знайти приклад координації AI policy на міжнародному рівні. 3. Пояснити на прикладі проблему глобальної нерівності доступу до ІІІ. 4. Підготувати короткий огляд позиції однієї міжнародної організації (ООН, ЄС тощо) щодо ІІІ.	4
13	Тема 13. Міжнародне право, етика та регулювання штучного інтелекту 1. Скласти короткий порівняльний огляд підходів ЄС, США та Китаю до регулювання ІІІ.	4

	- Пояснити основні положення AI Act ЄС (5–7 тез). - Навести аргументи «за» і «проти» необхідності міжнародного права щодо ШІ. - Описати один кейс порушення прав людини внаслідок застосування ШІ.	
14	Тема 14. Геополітика штучного інтелекту - Скласти порівняльну таблицю технологічного суперництва США–Китай у сфері ШІ. - Пояснити поняття «технологічний суверенітет» на прикладі однієї держави. - Проаналізувати роль ЄС як «третього центру» AI governance. - Написати короткий прогноз (5–7 речень) впливу ШІ на глобальний баланс сил.	4
15	Тема 15. Україна у глобальній AI-трансформації - Описати один приклад використання ШІ в державному управлінні України. - Навести приклад застосування ШІ у сфері оборони України під час війни. - Проаналізувати роль ШІ в цифровій дипломатії України (наприклад, «Дія», МЗС). - Скласти короткий SWOT-аналіз потенціалу України у сфері ШІ.	4
16	Тема 16. Майбутнє міжнародних відносин в епоху штучного інтелекту - Сформулювати власне коротке бачення впливу ШІ на природу міжнародної влади. - Описати один сценарій розвитку міжнародної системи до 2035–2040 рр. - Скласти перелік ризиків технологічної залежності держав. - Написати короткий висновок про майбутнє міжнародних організацій в епоху ШІ.	4
	Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання навчальним планом не передбачене.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою

Шифр ПРН (від-	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики
-------------------	--	-----------------	--------------------

повідно до ОНП)			/форми оцінювання
РН09	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
РН10	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
РН15	Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
РН24.	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), коригування та підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на проблемних лекціях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення модульної оцінки, при проведенні іспиту і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на підсумкових заняттях та/або виконанням індивідуальної роботи

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- виконання творчих завдань;

Поточний контроль є складовою системи організації навчального процесу. Завданням поточного контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час засвоєння окремої теми дисципліни. Кожна окрема тема включає завдання для самостійної роботи, письмові контрольні роботи тощо. Оцінка за тему – це сума балів, отриманих студентом за виконання всіх видів робіт, передбачених цим розділом.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять, підсумкового контролю за підсумками вивчення розділу. Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота																Екзамен	Сума
																Разом	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	60	40
3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Поточне оцінювання з дисципліни

№ з/п	Загальна (максимальна) кількість балів	Складові до загальної кількості балів	Вид роботи
Тема 1	3	2	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		2	виконання завдань самостійної роботи
Тема 2	3	2	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		2	виконання завдань самостійної роботи
Тема 3	3	2	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка

№ з/п	Загальна (максимальна) кількість балів	Складові до загальної кількості балів	Вид роботи
			презентації за темою
		2	виконання завдань самостійної роботи
Тема 4	3	2	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи
Тема 5	4	3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи
Тема 6	4	3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи
Тема 7	4	3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи
Тема 8	4	1	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи
Тема 9	4	3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи
Тема 10	4	3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи
Тема 11	4	3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
		1	виконання завдань самостійної роботи

№ з/п	Загальна (максимальна) кількість балів	Складові до загальної кількості балів	Вид роботи
Тема 12	4	3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Тема 13	4	1	виконання завдань самостійної роботи
		3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Тема 14	4	1	виконання завдань самостійної роботи
		3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Тема 15	4	1	виконання завдань самостійної роботи
		3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Тема 16	4	1	виконання завдань самостійної роботи
		3	виступ на семінарському/практичному занятті / доповідь або підготовка презентації за темою
Усього	60		

Мінімальний бал для допущення до підсумкового контролю – 30 балів

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – **40 балів**.

Час на виконання – **до 80 хвилин**.

Вміст екзаменаційного білета та система оцінювання:

- Теоретичне питання 1 – 10 балів
- Теоретичне питання 2 – 10 балів
- Тести – 20 балів (10 тестових завдань × 2 бали)

Оцінювання теоретичних питань (1–2 питання по 10 балів кожне)

10 балів – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, грамотно, вільно та аргументовано його викладає; наводить визначення основних понять; глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого питання; правильно інтерпретує основні принципи і положення застосування технологій штучного інтелекту в міжнародних відносинах; демонструє розуміння етапів розвитку та впровадження ІІІ-технологій у міжнародну діяльність; виявляє знання основної і додаткової літератури з дисципліни.

6–9 балів – здобувач вищої освіти в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та грамотно його викладає, проте подекуди недостатньо аргументовано; розкриває зміст поставленого питання, використовуючи лише обов'язкову літературу; демонструє загальне розуміння суті дисципліни та значення технологій штучного інтелекту в системі міжнародних відносин.

3–5 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, однак не демонструє цілісності засвоєних знань; відповідь має неузгоджений характер, наявні невідповідності щодо основного понятійно-категоріального апарату дисципліни; допускаються граматичні помилки; відсутнє розуміння специфіки застосування ШІ-технологій у міжнародних процесах.

1–2 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом фрагментарно й поверхнево; недостатньо розкриває зміст поставлених питань; демонструє непослідовне трактування етапів становлення та розвитку технологій штучного інтелекту в міжнародних відносинах; плутається в об'єкті та предметі дослідження; не володіє термінологією; не знає видатних персоналій та розробників у сфері ШІ; демонструє низьку грамотність.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок з дисципліни та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. **Загальна сума балів модульних і підсумкового семестрового контролю складає 100.**

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає роботу та отримує загальну нульову оцінку (0).

Екзаменаційна робота здається дистанційно **на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Технології штучного інтелекту в міжнародних відносинах»

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену в 1 семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі обмеження та вимоги щодо використання будь-яких моделей ШІ:

1. Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену, якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Під час підготовки до практичних і семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Вінникова Н.А. Штучний інтелект у контексті глобального управління // Politicus. 2022. Вип. № 3. С. 65–70. DOI: 10.24195/2414-9616.2022-3.10.
2. Забара І.М. Штучний інтелект у військовій сфері: становлення доктринальних основ міжнародно-правового регулювання в рамках Організації Об'єднаних Націй // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2025. Вип. 90, ч. 5.

3. Ільченко Ю.О. Застосування технологій штучного інтелекту в інформаційній війні РФ проти України // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2025. Т. 3, вип. 91. DOI: 10.24144/2307-3322.2025.91.3.13.
4. Максименцева Н.О., Максименцев М.Г. Штучний інтелект у публічному управлінні: переваги цифрових технологій та загрози суверенному інформаційному простору // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 2. DOI: 10.32702/2307-2156.2024.2.7.
5. Пархомчук О., Коппель О., Пархомчук А. Вплив штучного інтелекту на підготовку фахівців в галузі міжнародних відносин: виклики та перспективи // Scientific Collection «InterConf». 2024. № 199. С. 35–40.
6. Brands H. (ed.) Geopolitics of AI: Power, Conflict, and the Future of Global Order. Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2026.
7. Governing AI for Humanity: Final Report of the UN Secretary-General's High-level Advisory Body on Artificial Intelligence. New York: United Nations, September 2024.
8. Horowitz M.C., Kahn L. Bending the Automation Bias Curve: A Study of Human and AI-Based Decision Making in National Security Contexts // International Studies Quarterly. 2024. Vol. 68, Issue 2. sqae020. DOI: 10.1093/isq/sqae020.
9. Regulation (EU) 2024/1689 of the European Parliament and of the Council of 13 June 2024 laying down harmonised rules on Artificial Intelligence (Artificial Intelligence Act) // Official Journal of the European Union. L, 2024/1689, 12.07.2024.
10. Scharre P. Four Battlegrounds: Power in the Age of Artificial Intelligence. New York: W. W. Norton & Company, 2023.
11. Vinnykova, Nataliya. 2025. Public Diplomacy in the Age of Artificial Intelligence: between Pervasion and Control. *Politicus*. Issue 4. 157-161 pp. URL: https://politicus.od.ua/4_2025/27.pdf
12. Vinnykova, Nataliya. 2025. Global rivalry for Artificial Intelligence. *Politicus*. Issue 2. 178-183 pp. https://politicus.od.ua/2_2025/30.pdf

Допоміжна література

1. Вінникова Н. Державні стратегії розвитку та впровадження штучного інтелекту. Науковий журнал «Регіональні студії». №28. 2022. С. 51-57 <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.28.9>
2. Вінникова Н. 2022. Китай як глобальна цифрова імперія. Науковий журнал «Politicus». Вип. №1. 2022. С. 128-133 <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-1.21>
3. Воропаєва Т., Авер'янова Н. Штучний інтелект в системі інформаційної безпеки України в умовах російсько-української війни. *Scientia : зб. наук. пр.* 2024. С. 62–67.
4. Дмитрук Ю., Гришанович Т., Глинчук Л., Жигаревич О. Кібервійна як різновид інформаційних війн. Захист кіберпростору України. Кібербезпека: освіта, наука, техніка. 2022. Вип. 4(16). С. 28–36. DOI: 10.28925/2663-4023.2022.16.2836.
5. Ільєнко А., Телющенко В., Дубчак О. Сучасні кіберзагрози критичної інфраструктури України та світу. Кібербезпека: освіта, наука, техніка. 2025. Т. 3, № 27. С. 150–164. DOI: 10.28925/2663-4023.2023.27.719.
6. Кирилюк О. Штучний інтелект як засіб підвищення ефективності забезпечення інформаційної безпеки у правоохоронній сфері. Кібербезпека: освіта, наука, техніка. 2026. № 1(33). С. 524–536. DOI: 10.28925/2663-4023.2026.33.1182.

7. Костенюк Н., Воронов О. Можливості оптимізації публічного управління України за допомогою штучного інтелекту: перспективи для післявоєнної відбудови. Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2025.
8. Кравчук О. Ю. Забезпечення етичних стандартів та безпеки використання штучного інтелекту у публічному управлінні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2024. Т. 35(74), № 4. С. 85–93. DOI: 10.32782/TNU-2663-6468/2024.4/13.
9. Поступна О. В., Семілетов О. С. Електронне урядування на базі штучного інтелекту. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2025. Вип. 2(23). С. 24.
10. Скіцько О., Складанний П., Ширшов Р., Гуменюк М., Ворохоб М. Загрози та ризики використання штучного інтелекту. Кібербезпека: освіта, наука, техніка. 2023. Т. 3, № 21.
11. Яковлев М., Любчак В. Можливості штучного інтелекту у виявленні та запобіганні фішингу й кібератакам. Кібербезпека: освіта, наука, техніка. 2025. Вип. 1(29). С. 298–309. DOI: 10.28925/2663-4023.2025.29.840.
12. Bjola C., Manor I. (eds.) The Oxford Handbook of Digital Diplomacy. Oxford : Oxford University Press, 2024.
13. Bondar K. Ukraine's Future Vision and Current Capabilities for Waging AI-Enabled Autonomous Warfare. Washington, D.C. : CSIS, Wadhvani AI Center, 2025.
14. European Parliament. Artificial Intelligence Act: MEPs Adopt Landmark Law : press release, 13 March 2024. URL: <https://www.europarl.europa.eu> (дата звернення: 02.09.2026).
15. Howard P., Lin F., Tuzov V. Computational Propaganda: Concepts, Methods, and Challenges. Communication and the Public. 2023. Vol. 8, No. 2. P. 47–53. DOI: 10.1177/20570473231185996.
16. Musii O. I. Use of Artificial Intelligence in Public Administration: Challenges and Prospects. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025.
17. RAND Corporation, Center on AI, Security, and Technology. Artificial General Intelligence Forecasting and Scenario Analysis: State of the Field, Methodological Gaps, and Strategic Implications. Santa Monica, CA : RAND, 2026.
18. Rød E. G., Gåsste T., Hegre H. A Review and Comparison of Conflict Early Warning Systems. International Journal of Forecasting. 2024.
19. Shugart T. Autonomy and International Stability: Confidence-Building Measures for Uncrewed Systems in the Indo-Pacific. Washington, D.C. : Center for a New American Security, 2024.
20. Suleyman M., Bhaskar M. The Coming Wave: Technology, Power, and the Twenty-First Century's Greatest Dilemma. New York : Crown, 2023.
21. Varhanskyi I. Reflexive Control as a Risk Factor for Using OSINT: Insights from the Russia–Ukraine Conflict. International Journal of Intelligence and CounterIntelligence. 2024. Vol. 37, No. 2.
22. Zhao W. X. et al. A Survey of Large Language Models. arXiv preprint arXiv:2303.18223. 2023.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Coursera / DeepLearning.AI – «AI For Everyone». URL: <https://www.coursera.org/learn/ai-for-everyone>

Coursera / DeepLearning.AI – «Generative AI for Everyone». URL: <https://www.coursera.org/learn/generative-ai-for-everyone>

DiploFoundation – AI and Diplomacy. URL: <https://www.diplomacy.edu/topics/ai-and-diplomacy/>

The GDELT Project. URL: <https://www.gdeltproject.org/>

Bellingcat's Online Investigation Toolkit. URL: <https://www.bellingcat.com/>

ViEWS – Violence & Impacts Early-Warning System. URL: <https://viewsforecasting.org/>

Stanford HAI – AI Index Report. URL: <https://aiindex.stanford.edu/>

European Commission – AI Act / Regulatory Framework for AI. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/regulatory-framework-ai>

United Nations – AI Advisory Body / Governing AI for Humanity URL: <https://www.un.org/en/ai-advisory-body>

Center for Strategic and International Studies (CSIS) – Artificial Intelligence: Research & Analysis. URL: <https://www.csis.org/topics/artificial-intelligence>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборорою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі “Технології штучного інтелекту в міжнародних відносинах”

Додаток 1

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20_____/20_____ н. р.

Заступник декана _____ факультету з навчальної роботи

(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

(підпис) (прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.